

LUMS – Likovnom umjetnošću mijenjamo svijet
Smotra likovnih radova djece rane i predškolske dobi, osnovnoškolaca, srednjoškolaca i studentske populacije, te stručna predavanja namijenjena odgojiteljima, učiteljima, likovnim pedagozima i profesorima likovne umjetnosti

Organizator

ŠKOLA ZA PRIMIJENJENU UMJETNOST U RIJECI
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

Sjedište i adresa Županijskoga povjerenstva

Škola za primijenjenu umjetnost u Rijeci

Šetalište XIII. divizije 75

51 000 Rijeka

Koordinator Županijskoga povjerenstva

Daria Pilepić Struja, mag. povijesti umjetnosti

Kontakti: 097 626 9483 telefon: 051/431-545, telefaks: 051/400-273

E-mail: daria.pilepic.struja@gmail.com

LUMS - Vremenik

- **18. prosinca 2023.:** objava natječaja
- **22. travnja 2024.:** prijave i sažetci stručnih predavanja šalju se na adresu: lums.spur@gmail.com .
Prijaviti se mogu: odgojitelji, učitelji/učiteljice, likovni pedagozi, profesori stručnih likovnih predmeta, povjesničari likovne umjetnosti s tematskim stručnim predavanjem ili prezentacijom procesa istraživanja i realizacije obrađene likovne teme s djecom i mladeži.
- **8. travnja 2024.:** izložba likovnih radova na školskoj razini (osnovne škole, srednje škole).
- **22. travnja 2024.:** rok za slanje likovnih radova za Smotru
Odabrane likovne radove s odgovarajućim legendama treba zalijepiti na hamer-papir (100x50 cm).
- **22. travnja 2024.:** rok za slanje eseja i PowerPoint prezentacija učenika srednjih škola (trogodišnjih i gimnazija) e-poštom na adresu: lums.spur@gmail.com .

- **22. travnja 2024.:** rok za slanje prijava za sudjelovanje djece i mladeži u likovnim radionicama po dobnim skupinama na adresu: lums.spur@gmail.com.
- **27. travnja 2024.:** održavanje likovnih radionica za sve dobne skupine odvijat će se u Školi za primijenjenu umjetnost u Rijeci u trajanju od 9.30 do 12.30 sati, osim za predškolce kojima radionice traju od 10.00 do 12.00.
- **27. travnja 2024.:** procjena i odabir likovnih uradaka za izložbu po kategorijama i procjena dječjih likovnih uradaka po radionicama
- **29. travnja 2024.:** dogovor o stručnim predavanjima i prezentaciji likovnih radova, osmišljavanje koncepcije izložbe.
- **13. svibnja 2024.:** izrada idejnoga rješenja kataloga, pohvalnica i zahvalnica, tiskanje kataloga, pohvalnica i zahvalnica i uručenje poštanskom uslugom, objava poveznice za pristup sadržajima.
- **23. svibnja 2024. od 12.00 do 18.00 sati u Dječjoj kući,** stručna predavanja i prezentacije postignuća u radu s djecom i mladeži na ovogodišnju temu LUMS-a i likovne radionice namijenjene odgojiteljima, učiteljima, likovnim pedagogima i profesorima likovne umjetnosti.
- **23. svibnja 2024. svečano zatvaranje Smotre u prostoru Gradske knjižnice Rijeka u 18.00 sati, dodjela diploma učenicima i zahvalnica mentorima.**

Smotra „LUMS 2024.” - likovnom umjetnošću mijenjamo svijet bit će vidljiva na www.spur.hr od 27. svibnja 2024.

OPĆE ODREDBE

Ciljevi

Temeljni ciljevi SMOTRE su: uvid u razvoj stvaralačkog i kritičkog odnosa djece i mladeži prema osnovama zavičajne baštine, razumijevanje likovnog jezika iz odabranoga područja primijenjene umjetnosti te reinterpetacija likovnog zadatka pomoću rekompozicije.

Temeljni cilj stručnih predavanja pri smotri je očuvanje zavičajne baštine i ukazivanje na posebnost kulturne baštine vezane uz očuvanje i promoviranje primijenjene umjetnosti te razvijanje stvaralačkoga i kritičkoga odnosa djece i mladeži prema istom kroz likovna područja pomoću likovnoga jezika.

Osim toga ciljevi su i praćenje i vrednovanje učeničkih znanja, vještina i kreativnih sposobnosti, poticanje originalnosti u području dekorativne i primijenjene likovne

umjetnosti te primjereno vrednovanje likovnoga izražavanja tradicionalnim i suvremenim tehnikama.

Za odgajatelje, učitelje i nastavnike smotra je koristan pregled stvaralaštva uz razvijanje osjetljivosti za procjenu vlastitih i tuđih dometa i postignuća u primijenjenom likovnome izričaju, stjecanje novih saznanja i usavršavanje u struci.

Tema/poticaaj: U POTRAZI ZA TRADICIJSKIM IDENTITETOM

Djeca, učenici i mladež će, svatko prema svom afinitetu, odabrati predmet ili dekorativni element inspiriran hrvatskom tradicijskom kulturom koji će potom rekonstruirati i aplikirati na odabrani predmet (majicu, nakit, keramičku posudu, šešir, šal, torbu, namještaj, obuću...). Radovi mogu biti dvodimenzionalni u odabranoj crtačkoj, slikarskoj, grafičkoj ili kombiniranoj tehnici, trodimenzionalni u materijalu koji učenik odabere ili animacije ili videozapisi.

Primijenjena umjetnost - što je to?

Dekorativna i primijenjena umjetnost je širok dio umjetnosti koji pokriva različite grane kreativne djelatnosti usmjerene na stvaranje umjetničkih proizvoda s utilitarnim i umjetničkim funkcijama. Dekorativna i primijenjena umjetnost ima nacionalni karakter. Budući da dolazi iz običaja, navika, vjerovanja određene etničke skupine, bliska je načinu života. Važna sastavnica dekorativne i primijenjene umjetnosti je narodno umjetničko obrtništvo koji se temelji na kolektivnom stvaralaštvu, razvija lokalnu kulturnu tradiciju i usmjereno je na prodaju rukotvorina. U posljednjih deset godina u Hrvatskoj stalno raste broj primijenjenih radionica, koje se temelje na ručnoj izradbi, a djelomice i na uporabi jednostavnih sprava i strojeva. Djela umjetnosti i obrta imaju nekoliko karakteristika: estetska kvaliteta; dizajnirana su za umjetnički učinak; služe za uređenje svakodnevnog života i interijera. Takva djela su: odjeća, odjevne i ukrasne tkanine, tepisi, namještaj, umjetničko staklo, porculan, fajansa, nakit i drugi umjetnički proizvodi. U znanstvenoj literaturi od druge polovice 19. stoljeća uvriježena je klasifikacija grana umjetničkog obrta prema materijalu (metal, keramika, tekstil, drvo), prema tehnici izvođenja (rezbarenje, slikanje, vez, tisak, lijevanje, iskucavanje, intarzija (slike od različitih vrsta drva) i dr.) i funkcionalnim znakovima uporabe predmeta (namještaj, posuđe, igračke). Primijenjena i dekorativna umjetnost pokazuje ukus i maštu umjetnika, odražava materijalne i duhovne interese ljudi, nacionalne osobine. U svojim realizacijama primijenjena umjetnost nastoji povezati funkcionalnost i autonomni stvaralački proces te ostvariti cjelovito i jedinstveno umjetničko djelo.

Sintagma primijenjena umjetnost pojavljuje se u 19. stoljeću u zemljama engleskog govornog područja kao *applied arts* i od tada do danas opstala je više - manje kao oznaka za vrlo širok raspon umjetničke prakse. I prije pojave ovoga pojma, umjetnosti su se klasificirale obzirom na svoja svojstva i ulogu u društvu - u antici kao slobodne umjetnosti (*artes liberales*), u prosvjetiteljstvu kao tzv. „čiste” ili „lijepo umjetnosti”. Sintagma primijenjena umjetnost doprinos je 19. stoljeća toj klasifikaciji. U vrijeme industrijske revolucije i pojave strojne proizvodnje dolazi do euforije masovne produkcije, a tržište preplavljaju oblikovno nezgrapni i estetski nedomišljeni predmeti. Radna snaga koja je na njima radila (za razliku od dotadašnjih obrtnika) nema likovnog obrazovanja, što se odrazilo na izgled proizvoda. U nastojanju da ih se učini atraktivnijima i poveća njihova prodaja, na njih se počinju aplikirati motivi iz tzv. „čiste umjetnosti” (uglavnom ornamenti iz različitih razdoblja povijesti umjetnosti koji se stilizacijom prilagođavaju oblicima i funkciji predmeta na koje se „primjenjuju”). Nastaje tako „primijenjena umjetnost”, umjetničko oblikovanje odvojeno od industrijske proizvodnje, ali koje se na nju može primijeniti tek naknadno, kao dekoracija. Otprilike u isto vrijeme javlja se i druga reakcija na masovnu industrijsku proizvodnju, u formi

pokreta Arts and Crafts. Njegovi ideolozi, John Ruskin i William Morris, odbacuju strojno oblikovanje predmetnoga svijeta te zagovaraju povratak umjetničkom obrtu po uzoru na srednjovjekovne cehove. Ručno izveden predmet za njih je jedini pravi oblik autentične ljudske kreativnosti i samoozbiljenja.

U Hrvatskoj je povijesti pojam primijenjena umjetnost dodatno usložnjena specifičnim lokalnim kontekstom. Institucionaliziran krajem četrdesetih godina 20. stoljeća, od početka je izazivao kritike i dvojbe. Bivša Jugoslavija u prvim je poratnim godinama zatvorena za sve „tekovine kapitalističkog Zapada“, pa tako i za „dizajn“, iako se u prvom valu modernizacije baš tada javlja potreba za projektiranjem za masovnu industrijsku proizvodnju. U hrvatskom se jeziku ova djelatnost tada označava kao „primijenjena umjetnost“, pri čemu se na umu ima pristup oblikovanju kakav se podučavao na Bauhausu, gdje se uz istraživanje povijesti umjetnosti i likovno izražavanje eksperimentiralo sa svojstvima materijala i tehnologijom, što je sve zajedno ugrađeno u umjetničko oblikovanje uporabnih predmeta. Pojam u tom značenju ulazi u nazive nekih tada najznačajnijih umjetničkih institucija: Akademije primijenjenih umjetnosti (1948. - 1954.), Udruženja likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti „Andrija Buvina“ (1950.), prva dotadašnja zagrebačka Obrtna škola mijenja ime u Škola primijenjene umjetnosti (1948.). Otada datira u hrvatskom jeziku do danas uvriježeno razlikovanje obrta i primijenjenih umjetnosti (pri čemu je obrtima priznat niži „umjetnički“ status od primijenjenih).

U Londonu je 1852. osnovan prvi muzej primijenjene umjetnosti, Victoria and Albert Museum; u Zagrebu 1880. Muzej za umjetnost i obrt te Obrtna škola, prva umjetnička škola koja je stručno u nekoliko odjela (građevinski, slikarski, kiparski, keramički, obradba kovina i sl.) osposobljavala obrtnike. Osnovao ju je Društvo umjetnosti 1882. u Zagrebu. Najznačajniji upravitelji bili su H. Bollé i V. Braniš, koji su stvorili novi profil škole zasnovan na iskustvima Bauhauusa. God. 1948. preimenovana je u Školu primijenjene umjetnosti, a 1993. u Školu primijenjene umjetnosti i dizajna. Obrtna škola bila je i ostala rasadište obrtnika i umjetnika primijenjene umjetnosti i oblikovanja. Kroz nju su, kao nastavnici (T. Krizman, S. Planić, V. Radauš, S. Skopal) ili učenici (M. Šutej, D. Ibler, J. Diminić, Z. Radej), prošli mnogobrojni hrvatski istaknuti likovni i primijenjeni umjetnici novijega doba. Prvo rasadište hrvatskih umjetnika, obrtnika primijenjene umjetnosti bila je Obrtna škola u Zagrebu, a pet godina kasnije otvara se Obrtna škola Kastav - strukovna škola obrtnog risanja (1885. - 1949.).

Cilj rada

Ovim projektom želi se potaknuti djecu i mlade na promatranje značajki prostora u kojima se kulturno-povijesna baština nalazi te poticati gledanje sadržaja vezanih za tradicijsku dekorativnu i primijenjenu umjetnost.

Promatranjem će se uočavati razlike između obrta i primijenjene umjetnosti. Upoznat će se s materijalima koje umjetnici koriste u izradi svojih unikatnih proizvoda. Razmjenom iskustava, uzajamnim učenjem i podrškom djeca i mladež će grupno ili individualno istraživati svoje područje interesa te poticanjem kreativnih faktora i rekompozicijom odabrane dekorativne i primijenjene umjetnosti ostvariti nova, originalna rješenja.

Kreativnost i interdisciplinarnost ostaju polazištem za učenje, proučavanje i istraživanje.

Likovnim postupcima unutar različitih likovnih područja njegovat će se i razvijati likovna radoznalost kojom se potiče likovno stvaralaštvo, usvajanje likovnoga jezika, razvijaju se vizualna percepcija, memorija, mašta, estetski senzibilitet, likovno kreativno mišljenje, tehnička spretnost, likovne predodžbe, osjećaj za prostorne odnose kao i za motoričku osjetljivost.

Prema zadanoj temi: *Uz potrazi za tradicijskim identitetom* jasno su postavljeni zadatci: upoznavanje djece i mladeži sa značenjem pojmova: dekoracija, primijenjena umjetnost, običaji, unikat, lokalna kultura, estetika predmeta, originalnost, vještina, znanje, rekompozicija i sl. Naglašena je korelacija različitih područja: književnosti, povijesti, geografije, povijesti likovne umjetnosti, glazbe i plesa.

Potrebno je uzeti u obzir razvojne sposobnosti djece, kraj u kojemu dijete ili učenik stanuje i njegovu reinterpetaciju likovnim jezikom kroz različita likovna područja i različitim tehnikama te ih motivirati za spontanu aktivnost likovnim i kompozicijskim elementima i, naposljetku, za slobodnu ekspresiju bez opterećenja kompozicijom, proporcijom ili realističnim prikazom.

UVJETI SUDJELOVANJA

1. Pravo sudjelovanja na smotri imaju svi dječji vrtići i osnovne škole Primorsko-goranske županije, gimnazije, umjetničke škole, srednje strukovne škole usmjerenja s programom nastavnog predmeta Likovna umjetnost i učenički domovi čiji učenici pohađaju navedene škole te navedeni fakulteti Primorsko-goranske županije, Akademija primijenjenih umjetnosti - Sveučilište u Rijeci, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Rijeci te Filozofski fakultet u Rijeci.
2. U smotru se mogu uključiti djeca i mladež od 3 do 27 godina.
3. Svaka dobna skupina ima zadani likovni problem koji likovnim jezikom treba što kreativnije riješiti zadanu temu.
4. Školsku izložbu, prema zadanoj temi, provodi Školsko povjerenstvo u čijem je sastavu troje članova koje imenuje ravnatelj Škole. Ravnatelj se brine o regularnosti provođenja izložbe i jamči vjerodostojnost. Članovi Povjerenstva odabiru uratke prema zadanoj temi/poticaju i to **2 rada po odjelu**.
5. Odabrane likovne radove treba zalijepiti s odgovarajućim legendama na sivi hamer-papir (100x70 cm) i dostaviti u Školu za primijenjenu umjetnost do **22. travnja 2024.**
6. Svaki dječji vrtić, OŠ, SŠ i fakultet mogu se prijaviti s najviše **10 radova ili s 2 likovna uratka po odjelu**.
7. **Skupni radovi prihvaćaju se samo za rani i predškolski uzrast.**
8. **Samo radovi koji odgovaraju propisanoj temi bit će prihvaćeni za Županijsku smotru.**

9. Svaki likovni rad sadrži sljedeće podatke:

- Svi podatci trebaju biti ispisani na računalu, u fontu Calibri, veličina 14, bold.

Ime i prezime djeteta/učenika/učenice/ studenta/studentice	
Dob ili razred	
Naziv djela	
Likovna tehnika	
Mentor	
e-pošta mentora	
Naziv ustanove	

10. Županijsko će povjerenstvo odabrati najbolje generacijske radove iz vrtića po dobnim skupinama, iz osnovnih i srednjih škola po razredima te za studente po godini studija.

11. Rad u likovnim radionicama za sve dobne skupine počinje u subotu, 27. travnja 2024. u 9.30 sati i traje do 12.30 sati , osim za predškolce kojima radionice traju od 10.00 do 12.00. u Školi za primijenjenu umjetnost u Rijeci. Mentori su renomirani likovni pedagozi i likovni umjetnici. Tema će svim sudionicima biti zajednička. Djecu i mladež treba prijaviti najkasnije do 22. tavnja 2024. godine na adresu e-pošte lums.spur@gmail.com .

Za uspješnu realizaciju radionice predškolskoga uzrasta potrebno je uključiti iz svakoga Centra troje djece starije skupine koja pokazuju senzibilitet za likovno izražavanje i jednu odgojiteljicu u pratnji koja ih poznaje ili roditelja (što je izuzetno bitno zbog komunikacije s nepoznatim mentorom). Za osnovnoškolski uzrast potrebno je odabrati predstavnike škole: jednoga učenika iz razredne nastave i dva učenika iz viših razreda koji pokazuju senzibilitet za likovno izražavanje. Srednje škole na natjecanje šalju tri predstavnika škole. Studenti se samostalno prijavljuju na natjecanje.

12. Prijaviti se mogu: odgojitelji, učitelji/učiteljice, likovni pedagozi, profesori stručnih likovnih predmeta, povjesničari likovne umjetnosti s tematskim stručnim predavanjem ili prezentacijom procesa istraživanja i realizacije obrađene likovne teme s djecom i mladeži.

Zadatci organizatora

1. Organizator će zaprimiti likovne radove djece i mladeži.
2. Svi se pristigli radovi moraju numerirati; pri vrednovanju i odabiru likovnih radova broj rada mora biti vidljiv uz rad.
3. Organizator će radi vrednovanja pripremiti određen broj tablica za Županijsko povjerenstvo: tablično prikazan broj rada, naziv škole, ime i prezime učenika, ime i prezime jednoga profesora - mentora.
4. Organizator će tiskati katalog namijenjen izložbi.
5. Organizator će tiskati pohvalnice za osvojeno mjesto, zahvalnice za sudjelovanje na smotri svim nastavnicima, mentorima, voditeljima, učenicima, vrtićima, školama i fakultetima čiji su radovi uvršteni u izložbu, članovima Županijskoga povjerenstva, školi domaćinu i sponzorima.
6. Organizator će svim članovima Županijskoga povjerenstva na vrijeme poslati pozive za odabir radova, poštujući sve zadane rokove.
7. Organizator će provedbom smotre u *online* formatu (format na daljinu) očuvati dosadašnju profesionalnu razinu rada i postignuća na području stvaralaštva i važnost suvremenoga pristupa u stjecanju likovnoga obrazovanja.

Zadatci povjerenstva

- 1) Koordinator Županijskoga povjerenstva saziva sve sastanke članova Povjerenstva vezanih uz dogovor za smotru/izložbu i druge aktualne pojedinosti.
- 2) Županijsko povjerenstvo odabire radove za smotru prema elementima vrednovanja koje određuje stručni predstavnik.
- 3) Županijsko povjerenstvo odabire učenike kojima dodjeljuje pohvalnice za pristigle najuspješnije radove na zadanu temu (4 pohvalnice za djecu rane i predškolske dobi, 4 pohvalnice za učenike razredne nastave, 4 pohvalnice za učenike od 5. do 8. razreda, 4 pohvalnice za srednjoškolski uzrast i 4 pohvalnice za studente).
- 4) Na temelju rada u likovnim radionicama Županijsko povjerenstvo odabire likovne radove po dobnim skupinama te unutar skupine dodjeljuje pohvalnice za tri najuspješnija likovna rada.
- 5) Mentorima najuspješnije djece, učenika i studenata Županijsko povjerenstvo dodjeljuje zahvalnice.
- 6) Vrednovanje će se provoditi prema sljedećim ishodima:
 - a) Stvaralaštvo i produktivnost
 - b) Doživljaj i kritički stav
 - c) Umjetnost u kontekstu

Mentori učenika koji sudjeluju u smotri ne mogu biti članovi prosudbenih povjerenstava i povjerenstva za odabir zadataka.

ČLANOVI ŽUPANIJSKOGA POVJERENSTVA SMOTRE – IZLOŽBE

1. Jolanda Todorović, povjesničarka umjetnosti
2. Milica Đilas, povjesničarka umjetnosti i muzejska pedagoginja
3. Laura Herceg, mag.educ.art., Škola za primijenjenu umjetnost u Rijeci

Škola za primijenjenu umjetnost u Rijeci i Primorsko-goranska županija skrbe za organizaciju i provedbu smotre LUMS 2024.

RANI I PREDŠKOLSKI UZRAST ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

A. Stvaralaštvo i produktivnost		
Odgojni ishod	Razrada ishoda	Odgojni ishodi na razini usvojenosti
Dijete prepoznaje dekorativnu i primijenjenu umjetnost kao način komunikacije i odgovara na različite poticaje likovnim izražavanjem.	Dijete odgovara likovnim i vizualnim izražavanjem na razne vrste poticaja: <ul style="list-style-type: none"> – iskustvo usmjerenog opažanja – doživljaj temeljen na osjećajima, iskustvu, mislima i informacijama. 	Dijete se izražava putem kreativne igre, pomoću likovnog jezika.
Dijete u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline <i>odabranog djela primijenjene umjetnosti</i> . Obvezni likovni pojmovi: točka, crta, dugine boje, mrlja, hrapava i glatka površina. Odnosi: veće, manje. Dijete odgovara likovnim izražavanjem na razne vrste poticaja, sadržaji iz svakodnevnog života i neposredne okoline (informacije).		
2. Doživljaj i kritički stav		
Odgojni ishod	Razrada ishoda	Odgojni ishod na razini usvojenosti
Dijete uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove druge djece te opisuje svoj rad i vlastiti stvaralački doživljaj.	Dijete opisuje i uspoređuje likovne radove prema kriterijima: osobnog doživljaja, likovnih materijala, tehnika, prikaza teme ili motiva i uloženog truda. Dijete prepoznaje osobno zadovoljstvo u stvaralačkom procesu.	Dijete opisuje vlastiti doživljaj stvaranja, opisuje i uspoređuje svoj likovni rad i radove druge djece prepoznajući upotrebu likovnih materijala, prikaza teme ili motiva i izražene ideje.
Dijete potičemo da opisuje osobno zadovoljstvo u stvaralačkom procesu: u rasponu od zadovoljstva zbog sudjelovanja sve do trenutnog zadovoljstva aktivnošću do potpunog uživanja u aktivnost.		
3. Umjetnost u kontekstu		
Odgojni ishod	Razrada ishoda	Odgojni ishod na razini usvojenosti
Dijete prepoznaje i u likovnom radu interpretira povezanost oblikovanja vizualne okoline s aktivnostima, sadržajima i namjenama koji se u njoj odvijaju.	Kreativnim igrama u prostoru te likovno i vizualno izražavanje dijete prepoznaje i opisuje jednostavne vizualne znakove i poruke u svojoj okolini i oblikuje jednostavnu vizualnu poruku.	Dijete razlikuje značajke i namjenu prostora, uporabnih predmeta i vizualnih znakova u svojoj okolini; uočeno interpretira u vlastitom likovnom ili vizualnom radu.
Kreativnom igrom i likovnim izražavanjem dijete istražuje, prepoznaje i interpretira zadani likovni problem.		

RAZREDNA NASTAVA ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

A. Stvaralaštvo i produktivnost		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti
Učenik demonstrira poznavanje osobitosti različitih likovnih materijala i postupaka pri likovnom izražavanju.	Učenik primjećuje osobitosti likovnih materijala i postupaka te ih primjenjuje u likovnom izražavanju.	Učenik upotrebljava likovne materijale i postupke radi izrade svog likovnog rada.
Učenik koristi neke od predloženih likovnih materijala i tehnika: crtačkih, slikarskih i prostorno-plastičnih za prikaz zadane teme: U potrazi za tradicijskim identitetom.		
Naglasak je na upoznavanju tehnika i postupaka kojima se razvijaju fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenost, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti). Mentor potiče učenika na korištenje što većeg broja tehnika i postupaka te na istraživanje njihovih mogućnosti. Vrednuje se učenikov osobni napredak pri korištenju određene tehnike i razvoju finih motoričkih vještina.		
2. Doživljaj i kritički stav		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti
Učenik razlikuje obrtništvo i djelo primijenjene umjetnosti te prepoznaje osobni doživljaj, likovni jezik i tematski sadržaj djela.	Učenik povezuje djelo s vlastitim iskustvom i opisuje osobni doživljaj djela. Učenik opisuje: materijale i postupke, likovne elemente i kompozicijska načela, tematski sadržaj djela (motiv, teme, asocijacije).	Učenik prepoznaje osnovne tematske, likovne i/ili primijenjene sadržaje (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) stvarajući poveznice s osobnim doživljajem.
Učenik prepoznaje različite oblike likovnih i primijenjene umjetnosti: crtež, slikarstvo, skulptura, grafika, strip, nakit, keramika, intarzija, tapiserija, batik, vitraž, ilustracija, lutkarstvo.		
Učenik može upoznavati i istraživati tradicijsku primijenjenu umjetnost, stvaralačkim zadacima i/ili usmenim opisivanjem na početku, tijekom i na kraju stvaralačkog procesa.		
3. Umjetnost u kontekstu		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti
Učenik povezuje neki aspekt	Učenik povezuje neki od	Učenik povezuje vizualni i likovni te tematski

primijenjene umjetnosti s iskustvima iz svakodnevnog života te društvenim kontekstom.	aspekata dekorativne i primijenjene umjetnosti (likovni, vizualni i tematski sadržaj) s iskustvom iz svakodnevnog života i svoje okoline.	sadržaj obrađenog područja primijenjene umjetnosti s iskustvom iz svakodnevnog života; razlikuje područja umjetničkog izražavanja, vrsta zanimanja, kulturno umjetničkih događanja, institucija i spomenika koje poznaje iz vlastitog iskustva.
Učenik na konkretnim primjerima iz svakodnevnog života i svoje okoline prepoznaje i imenuje njemu bliske sadržaje kao produkt likovnog i vizualnog izražavanja.		
Ovaj ishod može se realizirati i izvanškolskim aktivnostima u suradnji s primijenjenim umjetnicima u njihovim radionicama (ateljierima).		

Od 5. do 8. RAZRED OŠ ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

A. Stvaralaštvo i produktivnost		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti
Učenik istražuje i interpretira različite sadržaje oblikujući ideje koje izražava služeći se likovnim i vizualnim jezikom.	Učenik u stvaralačkome procesu i izražavanju: koristi likovni jezik (obvezni pojmovi likovnog jezika i oni za koje učitelj smatra da mu mogu pomoći pri realizaciji ideje u datom zadatku), producira više ideja te odabire najbolju ideju (osnovna misao rada, poruka) i prenosi je u likovni izraz	Učenik stvara više ideja i odabire jednu koju prenosi u likovni rad; prepoznaje određene aktivnosti koje treba poduzeti da bi došao do rješenja.
Učenik likovnim dekorativnim i primijenjenim stvaranjem istražuje, rekonponira, interpretira i izražava različite ideje i sadržaje: osobni sadržaji (osjećaji, misli, iskustva, stavovi i vrijednosti), sadržaji likovne umjetnosti te sadržaji/izrazi drugih umjetničkih područja.		
Učenik upoznaje i druge likovne pojmove ako mentor smatra da mu mogu pomoći u realizaciji ideje u određenome zadatku.		
2. Doživljaj i kritički stav		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti
Učenik raspravlja o odabranom području primijenjene umjetnosti povezujući osobni doživljaj,	Učenik opisuje osobni doživljaj rekonpozicije odabranog područja primijenjene umjetnosti i povezuje ga s vlastitim osjećajima, iskustvom,	Učenik opisuje veći broj detalja i karakteristika tematskih i likovno/vizualnih sadržaja (likovni jezik, materijali, primjeri iz okoline) stvarajući

likovni jezik i tematski sadržaj djela u cjelinu.	mislima i stavovima. Učenik raspravlja o odabranom području primijenjene umjetnosti kao cjelini: opaža i istražuje povezanost materijala, postupaka, likovnog jezika, odnosa forme i sadržaja (prikaz motiva, teme, poruke, asocijacije te načina kako su izražene).	poveznice s osobnim doživljajem rekompozicije.
Učenici su potaknuti da u neposrednome susretu s različitim područjima primijenjene umjetnosti prikupljaju i bilježe podatke (pisane i vizualne bilješke) koji se odnose na istraživani sadržaj te se njima kasnije služe u vlastitome radu.		
3. Umjetnost u kontekstu		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti
Učenik objašnjava i u likovnom ili vizualnom radu interpretira kako je oblikovanje vizualne okoline povezano s aktivnostima i namjenama koje se u njoj odvijaju.	Likovnim izražavanjem učenik: uočava kako prirodni okoliš određuje materijale i oblike, uspoređuje ulogu materijala i konstrukcije u oblikovanju 2D i 3D prostora.	Učenik uočava i interpretira načine kojima čovjek prilagođava životni prostor svojim potrebama i prirodnomu okolišu; uporabom različitih materijala, uspoređuje različite likovne odnose te ih koristi u vlastitom radu djelomično postižući jasnoću poruke i preglednost sadržaja.
Učenik istražuje likovne primjere iz primijenjene umjetnosti te ih uspoređuje s njemu dostupnim primjerima i iskustvima iz svakodnevnog života.		

SREDNJA ŠKOLA - GIMNAZIJA ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

A. Stvaralaštvo i produktivnost		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti
Učenik istražuje odabrani problem u sklopu teme: <i>U potrazi za tradicijskim identitetom</i> te prezentira/izlaže rezultat istraživanja prezentacijom.	Učenik istražuje proučavajući dostupnu literaturu, odabire relevantne podatke i oblikuje ih u smislen i argumentiran sadržaj te bira odgovarajuće likovne primjere; učenik prezentira rezultate istraživanja u PowerPoint prezentaciji.	Učenik odabire i primjenjuje relevantne podatke, smješta ih u kontekst i povezuje u smislenu cjelinu te prezentira/izvodi vizualno rješenje pazeći na likovnost izvedbe.

2. Doživljaj i kritički stav		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti
Učenik objašnjava važnost i društvenu odgovornost očuvanja umjetničke nacionalne baštine koja se uklapa u zadanu temu: <i>U potrazi za tradicijskim identitetom.</i>	Učenik kritički vrednuje odnos pojedinca i društva, predlaže vlastita rekonponirana rješenja prezentacije i promidžbe pojedinih djela nacionalne umjetničke primijenjene umjetnosti.	Učenik objašnjava stilska obilježja odabranog primjera primijenjene umjetnosti.
Preporučuje se, kada je to moguće, primjere lokalne/nacionalne baštine primijenjene umjetnosti obraditi na samome lokalitetu ili u prostoru u kojemu se čuvaju (u sklopu projektne nastave, terenske nastave i sl.).		
3. Umjetnost u kontekstu		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti
Učenik prosuđuje međuodnos konteksta i primijenjenog umjetničkoga djela/stila.	Učenik razmatra utjecaj društvenoga konteksta na odabir teme, sadržaja i motiva primijenjenih umjetničkih djela, učenik objašnjava utjecaj primijenjenog umjetničkoga konteksta na promjenu pristupa formi.	Učenik samostalno donosi pretpostavke o utjecaju pojedinoga konteksta na primijenjeno likovno djelo/stil.

SREDNJA ŠKOLA - TROGODIŠNJA ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

A. Stvaralaštvo i produktivnost		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti
Učenik istražuje odabrani problem te prezentira/izlaže rezultat istraživanja praktičnim rekonponiranim radom u odabranome mediju.	Učenik u skupini provodi istraživanje u sklopu teme, rekonponira, prezentira rezultate istraživanja u odabranome mediju.	Učenik odabire i primjenjuje relevantne podatke, smješta ih u kontekst i povezuje u cjelinu te izvodi vizualno rješenje u odabranome mediju.
2. Doživljaj i kritički stav		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti

Učenik kritički prosuđuje obrađenu temu: <i>U potrazi za tradicijskim identitetom</i> na temelju prethodnog istraživanja.	Učenik aktivno sudjeluje u metodičkim aktivnostima, piše esej u kojem izražava kritički stav o obrađenoj temi.	Učenik piše esej služeći se likovnom terminologijom.
Potrebno je osigurati učeniku neposredno iskustvo istraživane teme, poticati aktivno sudjelovanje u različitim oblicima izvanučioničke nastave osmišljenim nizom aktivnosti.		
3. Umjetnost u kontekstu		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti
Učenik prosuđuje međuodnos konteksta i rekonpoziciju primijenjenog umjetničkoga djela/stila.	Učenik objašnjava utjecaj prirode i društvenih okolnosti na formiranje stilskih obilježja na odabranim primjerima.	Učenik donosi pretpostavke o utjecaju pojedinoga konteksta na primijenjeno umjetničko djelo/stil.
Aktivnosti i sadržaji teme: <i>U potrazi za tradicijskim identitetom</i> ostvaruju se istraživanjem primijenjenoga umjetničkoga djela unutar povijesnoga, društvenoga, klimatsko-geografskoga i umjetničkoga konteksta koji se odražavaju na njegovo oblikovanje.		

SREDNJA ŠKOLA - UMJETNIČKA I ČETVEROGODIŠNJE ŠKOLE S UMJETNIČKIM PROGRAMIMA
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

A. Stvaralaštvo i produktivnost		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti
Učenik istražuje odabrani problem rekonpozicije u sklopu teme: <i>U potrazi za tradicijskim identitetom</i> te prezentira rezultat istraživanja praktičnim radom u odabranome mediju.	Učenik provodi istraživanje u sklopu teme, odabire relevantne podatke i rekonponira ih u odgovarajućem likovnom području i tehnici.	Učenik odabire i primjenjuje relevantne podatke te prezentira vizualno rješenje pazeći na likovnost izvedbe u odabranome mediju.
2. Doživljaj i kritički stav		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti
Učenik raspravlja o zadanoj temi i utjecaju kulta, vjere, duhovnosti, filozofije, znanosti i tehnologije na primijenjeno umjetničko stvaralaštvo	Učenik raspravlja o međusobnom utjecaju znanosti, tehnologije i umjetnosti, učenik raspravlja o simboličkoj i funkcionalnoj ulozi	Učenik iznosi stav o utjecaju kulta, vjere, duhovnosti, filozofije, znanosti i tehnologije na primijenjeno

te argumentira vlastiti kritički stav.	dekorativne i primijenjene umjetnosti u djelima arhitekture, kiparstva, slikarstva.	umjetničko stvaralaštvo koristeći se argumentima temeljenim na razumijevanju teme.
3. Umjetnost u kontekstu		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti
Učenik prosuđuje međuodnos konteksta i primijenjenog umjetničkoga djela/stila.	Učenik objašnjava kako na zadanu temu utječu kult, vjere, duhovnost, filozofije, znanosti i tehnologije na umjetničko stvaralaštvo te argumentira vlastiti kritički stav u svom likovnom radu.	Učenik povezuje temu s odgovarajućim stilom i razdobljem te tumači utjecaj pojedinog konteksta na primijenjeno likovno djelo/stil.
Aktivnosti i sadržaji teme: <i>U potrazi za tradicijskim identitetom</i> ostvaruju se istraživanjem primijenjenoga umjetničkoga djela unutar povijesnoga, društvenog i umjetničkog konteksta koji se rekonstruirani odražavaju na njegovo oblikovanje.		

LIKOVNA AKADEMIJA ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

A. Stvaralaštvo i produktivnost		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti
Student reinterpreтира ideju dekorativnih i primijenjenih umjetničkih djela rekonstrukcijom izražavajući se u odabranome mediju.	U sklopu teme: <i>U potrazi za tradicijskim identitetom</i> student analizira likovne metode i postupke kojima se prenose i ističu poruke odabranoga rekonstruiranog umjetničkoga djela te izvodi vlastitu likovnu interpretaciju.	Student oponaša stvaralački proces izvedeći analize rekonstruiranoga primijenjenoga umjetničkoga djela u odabranom likovnom području.
2. Doživljaj i kritički stav		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti
Student procjenjuje važnost i društvenu odgovornost očuvanja nacionalne kulturne/umjetničke baštine koja se uklapa u temu: <i>U potrazi za tradicijskim identitetom</i> .	Student raspravlja kako su pojedini primijenjeni umjetnici i primijenjena umjetnička djela utjecali na daljnji tijek primijenjenoga umjetničkoga stvaralaštva obrađene teme, kritički	Student prepoznaje stilska obilježja i značaj pojedinih primjera nacionalne baštine u širem društvenom kontekstu.

	prosuduje promidžbenu i gospodarsku ulogu te predlaže vlastita rješenja prezentacije i svog likovnog uratka.	
3. Umjetnost u kontekstu		
Odgojno-obrazovni ishod	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishod na razini usvojenosti
Student prosuduje međuodnos konteksta dekorativnog i primijenjenoga umjetničkoga djela/stila.	U sklopu teme student objašnjava i uspoređuje propagandnu ulogu primijenjene umjetnosti u različitim društvima, objašnjava na koji način primijenjena likovna djela zrcale ili kritiziraju vrijednosti, ideje i uvjerenja vremena u kojemu su nastala (primijenjena umjetnost kao društveni komentar).	Student povezuje vlastiti likovni uradak s određenim stilom i razdobljem te tumači utjecaj društveno-povijesnog konteksta na primijenjeni likovni rad.